

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

STM 077:06/2012

Luonnoksesta HE:ksi laeiksi työsuojelun valvonnasta annetun lain sekä työturvallisuuslain muuttamisesta ja ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi

Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa.

Lausuntopyynnön mukaan ehdotus hallituksen esitykseksi mainittujen lakien muuttamiseksi on säädöstekninen muutos, jolla kumottavassa valtioneuvoston päätöksessä (1153/1993) säädetyt asiat nostettaisiin perustuslain edellyttämällä tavalla lain tasolle. Samalla on tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus, jolla uudistettaisiin em. valtioneuvoston päätös työntekijöiden suojelemisesta työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta. Annettavaan asetukseen sisällytettäisiin samoin kumottavan terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla annetun valtioneuvoston asetuksen (317/2013) määräykset.

Ehdotettavilla säädöksillä, samoin kuin aiemmilla valtioneuvoston päätöksellä, on pantu ja pannaan toimeen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/54/EY työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä, samoin kuin direktiivit 2009/41/EY ja 2010/32/EY.

Direktiivin 2000/54/EY 7. artikla velvoittaa työnantajan viipymättä ilmoittamaan toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista onnettomuuksista ja tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa biologisen tekijän vapautumisen ja siitä johtuvan vakavan tartunnan vaaran tai sairauden ihmisille. Vastaavasti direktiivin 11. artiklassa velvoitetaan työnantaja pitämään luetteloa työntekijöistä, jotka ovat altistuneet sellaisille biologisille tekijöille, jotka voivat aiheuttaa vakavan tai erittäin vakavan tartunnan vaaran tai sairauden ihmisille.

Mainittu 7. artiklan ilmoitusvelvoite ehdotetaan lisättäväksi lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta sen uudeksi 46 b §:ksi, ja vastaavasti 11. artiklan velvoite luettelon ylläpitämisestä työturvallisuuslakiin sen uudeksi 40 a §:ksi. Molemmissa laeissa on valtioneuvoston asetuksenantovaltuus. Pykäläteksteissä on yhtenevästi todettu biologisesta altisteesta tekijänä, joka voi *"aiheuttaa vakavan tai erittäin vakavan tartunnan vaaran tai sairauden ihmiselle"*. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa on samoin yhtenevästi määriteltä vakava sairaus hoidettavissa ja yleensä ehkäistävissä olevaksi sairaudeksi, joka voi levitä väestöön. Erittäin vakava sairaus puolestaan on määriteltä sairaudeksi, johon ei ole tehokasta ehkäisykeinoa eikä hoitoa ja jonka todennäköisyys levitä väestöön on suuri.

Edellä alleviivatut muotoilut viittaavat tartuntatauteihin, eivät siis ei-infektiivisen agenssin tai muun biologisen tekijän aiheuttamaan sairaudenvaaraan. Jos tätä tarkoitetaan, olisi asia syytä sanoa selkeämmin.

Myös direktiivin 2000/54/EY 2. artiklan biologisten tekijöiden ryhmittely neljään ryhmään tukee ajatusta ensisijaisesti tartuntataudeista. Ryhmittelyssä ryhmä 2 tarkoittaa sellaista biologista tekijää, joka ei todennäköisesti leviä väestöön, kun taas ryhmä 3:n biologinen tekijä voi aiheuttaa väestöön leviämisen vaaraa (valtionneuvoston asetusluonnoksessa esimerkkinä hepatiitti B -virus) ja ryhmä 4:n biologinen tekijä voi aiheuttaa ihmisille vakavan sairauden ja levitä väestöön aiheuttaen vakavaa vaaraa (esimerkkinä vesikauhuvirus). Artiklan 7 ilmoitusvelvoite ja artiklan 11 altistuneiden luettelointivelvoite koskee ryhmien 3-4 biologisia tekijöitä. Toki valtionneuvoston asetusluonnoksen biologisten tekijöiden ryhmittelyssä todetaan, että vaikka toksiinien aiheuttamat sairaudet eivät voikaan levitä väestössä, on esimerkiksi alfatoksiinit luokiteltava vaarallisuutensa mukaisesti.

Lääkäriliitto esittää, että säädösmuutoksissa pitäydytään direktiivin 2000/54/EY luokittelussa ja sekä ilmoitus- että luettelointivelvoitteen osalta direktiivin biologisten tekijöiden ryhmissä 3 ja 4, ja että lakiehdotusten perusteluissa tämä tuodaan nykyistä selkeämmin esille.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO ry

MARJO PARKKILA-HARJU
Marjo Parkkila-Harju
puheenjohtaja

HEIKKI PÄRNÄNEN
Heikki Pärnänen
johtaja